

סֵדֶר הַלְמוּד לְיוֹם י"ב שֶׁבֻט:

סֵדֶר לְקוּפֵי מוֹהָר"ן הַיְיִמִּי:

נמצא על-ידי הסתלקות הדעת, שבא על-ידי לשון הרע, שהוא בחינת: "מוציא דבה הוא כסיל", דהינו שנסתלק ממנו הדעת. על-ידי-זה נופל מאהבת השם יתברך, לאהבות הבהמיות. ואז מתגבר עליו כח המדמה, שהוא כח הבהמיות. ועל-ידי הכח המדמה, נפגם הזכרון ונופל לשכחה: ועתה בוא וראה, מה טוב ומה נעים עתה קשר כל המקרא הזה, "נדמו עמי" וכו' הנ"ל. וזהו, נדמו עמי מבלי הדעת. שעל ידי פגם הדעת, מתגבר כח המדמה כנ"ל. וזהו, כי אתה הדעת מאסת ואמאסך מכהן לי. כי על-ידי פגם הדעת, נופל מאהבות דקדושה, שהם בחינת כהן כנ"ל, ואז מתגבר עליו הכח המדמה, בחינת "נדמו עמי" וכו' כנ"ל. וזהו שפסים שם בפסוק זה, ותשכח תורת אלקיך. ותשכח ודאי, כי על-ידי פגם הדעת, שעל-ידי-זה מתגבר הכח המדמה, על-ידי-זה נפגם הזכרון ובא לשכחה כנ"ל. וזהו, אשכח בניה גם אני. כי על-ידי שפוגם בזכרון ונופל לשכחה, על-ידי-זה אין לו בן זכר, כמו שמובא לעיל לענין אבשלום, שלא זכה לבן זכר מחמת זה שפגם בזכרון כנ"ל, וזהו: "אשכח בניה גם אני" כנ"ל:

ועל כן גזר פרעה על הזכרים דיקא, כי פרעה הוא בחינת הכח המדמה, שהוא כח בטל כנ"ל. שהוא מתגבר על הזכרון, שהוא בחינת בן זכר כנ"ל. כי כח המדמה כשמתגבר, חם ושלום, הוא פוגם ומבטל, חם ושלום, את הזכרון כנ"ל. וזהו, (שמות א): "ויצו פרעה וכו' כל הבן הילוד היארה תשליכהו".

"היארה" דיקא, כי יאור מצרים, זה פישון (פמובא בפירש"י פרשת בראשית). הינו בחינת 'פי שונה הלכות' (זהר בראשית כ"ו ע"ב ובתקון נ"ה), ששם שורה הכח המדמה כנ"ל. הינו שרצה לפגם הזכרון, שהוא בחינת בן זכר, על ידי הכח המדמה, השורה על פי שונה הלכות כנ"ל:

וְלֹא־חָנִיעַ הכח המדמה, הוא על-ידי בחינת יד, בחינת (הושע י"ב): "בֵּיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה". ויד, הינו בחינת שמחה, (דברים י"ב): "וּשְׂמַחְתֶּם בְּכָל מִשְׁלַח יְדְכֶם". וזה בחינת כלי זמר שמנגיין ביד, שעל-ידי-זה שורה הנבואה על הנביאים כמו שכתוב (מלכים-ב ג): "קָחוּ לִי מַנְגִּין" וכו'. כי הכלי הוא התאפפות הרוח, והוא מערב טוב ורע. כי יש עצבות רוח, רוח נבאה (עיין משלי ט"ו ישעי' נ"ד מ"ג). רוח רעה, כנאמר בשאול (שמואל-א ט"ז): "וּבָעַתְתוּ רוּחַ רָעָה". ויש רוח טובה, כמו שכתוב (תהלים קמ"ג): "רוּחַךָ טוֹבָה תִּנְחִינִי בְּאָרֶץ מִישׁוֹר". והוא בחינת רוח נבואה, רוח-הקדש.

אֵד כשהוא מערב טוב ורע, אינו יכול לקבל נבואות אמת. ועל כן כתוב בשאול (שמואל-א י"א): "וַיִּתְּנָבֵא וְכוּ' וַיִּפֹּל עָרֶם", ופירש רש"י: 'לשון משגע'. כי היה מערב ברוח שטות, עצבות רוח. וזה שמנגיין ביד על הכלי, הוא מקבץ ומלקט ביד את הרוח טובה, רוח נבואה, מתוך עצבות רוח. וצריך להיות יודע נגן, שיידע לקבץ וללקט ולמצא חלקי הרוח אחת לאחת, כדי לבנות הנגון, הינו השמחה. הינו לבנות הרוח טובה, רוח נבואה, שהוא הפך עצבות רוח. כי צריך לעלות ולירד בידו על הכלי שמנגיין, כדי לבנות לבנות השמחה בשלימות:

וְכִשְׁהַנְּבִיא שׁוֹמֵעַ זֶה הַנְּגִין מֵהַיּוֹדֵעַ נִגִין, אֲזִי מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ רוּחַ נְבוֹאָה, שְׁקִיץ זֶה בְּיָדוֹ מִתּוֹךְ הָעֲצָבוֹת רוּחַ. וְזֶה: "וְנִגִין בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ" (שָׁם בְּשֵׁמוֹתֵי אֱלֹהֵי י"ט). "וְטוֹב לָךְ" דִּיקָא, שְׁמֵלֶקֶט וּמְצִירָה הַטוֹב מִתּוֹךְ הָרַע. וְעַקֵּר הַתְּקַבְּצוֹת וּבְנִין הָרוּחַ נְבוֹאָה, הוּא עַל-יְדֵי הַיָּד. כִּי שָׁם פְּקֻדוֹת הָרוּחוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים ל"א): "בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחֵי", וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב (אִיּוֹב י"ב): "אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בְּשָׂר אִישׁ". וְזֶה (שָׁם בְּמַלְכִים): "וְהָיָה כְּנִגִין הַמְּנִיגִין וְתָהִי עֲלֵיו יַד ה'":

נִמְצָא עַל-יְדֵי שְׁמֵנִיגִין בְּיָד עַל הַכְּלִי זֶמֶר, עַל-יְדֵי-זֶה מְבַרֵּר הָרוּחַ טוֹבָה מִן הָרוּחַ רָעָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת רוּחַ נְבוֹאָה כַּנ"ל. וְכֵן זֶה הוּא בְּחִינַת הַכְּנָעַת הַמְּדַמָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרוּחַ רָעָה, רוּחַ שְׁטוּת, שְׁרוּצָה לְפָנָם וּלְבַלְבֵּל אֶת בְּחִינַת הָרוּחַ טוֹבָה, רוּחַ נְבוֹאָה. וְהוּא נִכְנָע וְנִתְבַּטֵּל, עַל-יְדֵי הַשְׂמֻחָה הַבָּאָה עַל-יְדֵי הַמְּנִיגִין בְּיָד כַּנ"ל. כִּי עַקֵּר הַתְּגַבְּרוֹת הַמְּדַמָּה הוּא עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת, כִּי הַמְּדַמָּה הוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת רוּחַ, רוּחַ נְכֵאָה, רוּחַ רָעָה, שֶׁהוּא מְבַלְבֵּל אֶת הָרוּחַ טוֹבָה, רוּחַ נְבוֹאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן הַנ"ל, בְּחִינַת לְאִדְבָקָא מִחֲשַׁבְתָּא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי הַנ"ל. וְעַל כֵּן אִין יְכוּלִין לְקַבֵּל רוּחַ נְבוֹאָה, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, כִּי-אִם עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְנִיגִין בְּיָד, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "וְהָיָה כְּנִיגִין הַמְּנִיגִין וְתָהִי עֲלֵיו יַד ה'", בְּחִינַת: "וְנִגִין בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ" וְכוּ' כַּנ"ל:

וְזֶה הַמְּנִיגִין צָרִיף שִׁיחִיָּה יוֹדֵעַ נִגִין כַּנ"ל. גַּם צָרִיף שִׁיחִיָּה הַכְּלִי בְּשִׁלְמוֹת, כִּדִּי שְׁלֵא תִצָּא כָּל הָרוּחַ הַמְּעֹרָב טוֹב וְרַע בְּבֵת אַחַת. וְעַל-כֵּן צָרִיף שִׁיחִיָּה יוֹדֵעַ נִגִין, וְגַם שִׁיחִיָּה הַכְּלִי שְׁמֵנִיגִין עֲלֵיהָ שָׁלֵם. כִּדִּי שִׁיּוּכָל לְבַרֵּר וּלְכוּן הַנְּגִין בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַה שְׁמֵבַרֵּר הָרוּחַ טוֹבָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמֻחָה, בְּחִינַת

שְׁעוֹשֶׂה כְּנֶגְדּוֹ שֶׁלֹא כִּהְגֵן וְכוּ' וּמַחֲמַת זֶה יֵשׁ בְּלִבּוֹ עָלָיו וְיֻכַּל לְהִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה מִחֻלְקֵת. וְנִדְמָה לוֹ שְׁחֹלֵק עַל חֲבֵרוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם וּבְאַמַּת הַכֹּל בָּא מְטָעוֹת שֶׁל כַּח הַמְדַמָּה שֶׁנִּדְמָה לוֹ עַל חֲבֵרוֹ דְּבָרֵי שְׁקָרִים וּבְדוּוּיִים. וְכֵן יֵשׁ בְּזֶה כִּמְהַ בְּחִינּוֹת מַה שֶׁעִינֵי הַשֶּׁכֶל נוֹטִים מִהֶאֱמַת עַל-יְדֵי טָעוֹת שֶׁל כַּח הַמְדַמָּה, כִּי כַּח הַמְדַמָּה יְכוּל לְהִטָּעוֹת אֲפִלּוֹ לְמִי שֶׁהוּא טוֹב עֵינַי. עַל כֵּן צָרִיכִין לָזֶה שְׁמִירָה יִתְרָה לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ מְאֹד מְטָעוֹת שֶׁל הַמְדַמָּה:

י וְזֶה זֹכִינַן עַל-יְדֵי שֶׁשׁוֹמְרִין אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מִלְּשׁוֹן הָרַע מְלֹאמְרוֹ וּמְלֻקְבָלוֹ, כִּי עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע מִתְגַּבֵּר הַמְדַמָּה וּפְגָם הַזְּכוּרֹן הַנִּ"ל שֶׁהוּא תָלוּי בְּתַקוּן הָעֵינַיִם כַּנִּ"ל. וְכַח הַמְדַמָּה הוּא כַּח הַבְּהֵמִיּוֹת כִּי גַם בְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ כַּח הַמְדַמָּה. וְנִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַדַּעַת וְאֵזִי נוֹפֵל מֵאַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאַהֲבַת הַבְּהֵמִיּוֹת שֶׁהֵם כָּל הַתְּאוֹת הַבָּאִים מִכַּח הַמְדַמָּה שֶׁמִּתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע כַּנִּ"ל:

יא עַל-יְדֵי רַע עֵינַי וְכֵן עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע אֵינּוּ מְנִיחַ אַחֲרָיו בֶּן זָכָר: יב הַכַּח הַמְדַמָּה הוּא מְחִיזֵר דְּוָקָא לְשָׂרוֹת עַל-פִּי שׁוֹנָה הַלְכוֹת מְטָעִים הַמְבֹאָר בְּפָנִים, וְעַל כֵּן אִם מְחַדְּשִׁים בְּתוֹרָה הוּא חֲדוּשׁ נְאֻמָּה (בְּלְשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ גְּלִייד) כִּי הוּא מְדַמָּה מְלֹתָא לְמֹלְתָא. אֲךָ אֵלּוֹ הַחֲדוּשִׁים קָשִׁים לְפָרְנָסָה, שֶׁכְּשֵׁם שֶׁעַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמַתִּיִּים בָּאִים כָּל הַשְּׁפָעוֹת וְהַבְּרָכוֹת לְעוֹלָם כַּמְבֹאָר בְּפָנִים כֵּן עַל-יְדֵי הַחֲדוּשִׁים הַבָּאִים מִכַּח הַמְדַמָּה בָּא רָעַב לְעוֹלָם חַס וְשָׁלוֹם:

סדר תפי מותר"ן הוי"מ:

ש (י) בְּעֵת שֶׁנִּסְעַ מֵעִיר אַחַת בְּעֵת שֶׁנִּפְטַר שָׁם אֶחָד שֶׁהָיָה מְקָרָב אֵלָיו קָצֵת, כִּי לֹא הָיָה נוֹסֵעַ אֵלָיו לְבִרְסָלָב כִּלְלֵי רַק בְּזִלְאֲטִיפְלָע הָיָה מְקָרָב אֵלָיו מְעַט, וְזֶה הָאִישׁ שֶׁנִּפְטַר שָׁם בְּאוֹתָהּ הָעִיר הַנִּ"ל

דש (יד) שָׁמַעְתִּי בְּלִפְיֵיךָ שֶׁהָיָה מְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ דְשָׁם
 וְאָמַר מָה אַתֶּם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְכִי מִסְפִּיקִים יְמִיכֶם
 וְכַחֲכֶם כְּלַכֶּם לְתַקֵּן פְּגָם אֶחָד מֵמָה שֶׁקְּלַקְלַתֶּם. רַק אֲנִי עוֹשֶׂה
 תְּשׁוּבָה בְּשִׁבְיִלְכֶם, וַיֵּשׁ לְאֵל יָדַי לְתַקֵּן הַכֹּל כָּל מָה שֶׁקְּלַקְלַתֶּם עַד
 הַנָּה, רַק הָעֶקֶר מֵעַתָּה לֹא תַעֲשׂוּ עוֹד. וְאַפְלוּ מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה אֲיִנִי
 מִקְפִּיד עַל הַשְּׂגָגוֹת שֶׁתַּעֲבְרוּ חֵם וְשָׁלוֹם, רַק הָעֶקֶר שֶׁעַל-כָּל-פָּנִים
 תִּשְׁמְרוּ עֲצֻמְכֶם מִמְּזִיד וְעוֹד דְּבַר מְזִיחַ הַרְבֵּה:

שה (טו) שָׁמַעְתִּי שֶׁפַּעַם אַחַת עָמַד בְּעֶרְב־רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה אַחֲרֵי
 הַסְּלִיחוֹת וְאָמַר, אֲנָשִׁים אַחֲרַיִם הָיוּ מְרַצִּים שֶׁיְהִיָּה לָהֶם רֵאשִׁי-
 הַשָּׁנָה כְּמוֹ עֶרְב־רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה שֶׁהָיָה לָכֶם. וְאָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן
 (אֲנִידַעֲרַע וְוֹאֲלֵטֵן זֵיד גִּיווִינְטֵשֵׁן אַזוִי אַ רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְכוּ'):

שו (טז) שָׁמַעְתִּי מֵאִישׁ אֶחָד שֶׁשָּׁמַע מִרְבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה שֶׁאָמַר
 בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן, [מִיִּין פִּייעֶרְל וועט שוין טלוואין ביז מְשִׁיחַ וועט
 קומען] הָאֵשׁ שְׁלִי תִוְקַד עַד שֶׁיָּבֹא מְשִׁיחַ:

שז (יז) שָׁמַעְתִּי בְּשִׁמוֹ שֶׁאָמַר אֲנִי אֵינִי לִי מָה לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם
 כָּלֵל, כִּי בְּשִׁבְיִלִי אֲיִנִי צָרִיד לַעֲשׂוֹת כָּלֵל רַק בָּאֵתִי לְהָעוֹלָם לְקָרֵב
 נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיב יְתִבְרֵךְ. אֲבָל אֲיִנִי יְכוּל לְקָרֵב כִּי-אִם מִי
 שָׁבָא אֶצְלִי וּמִסִּפֵּר לִי חֶסְרוֹנוֹ אֲנִי יְכוּל לְתַקְּנוֹ [בְּתִיקוֹן כֹּזֵה שֶׁאִם אַחַד
 אֵינִי יְכוּל לְתַקְּנוֹ] וְכוּ':

סדר לְקוֹטֵי עֲצוֹת הַיּוֹמִי:

כד לפי ה'לא-תעשה שעוברים, חם ושלום, כן מעוררים ב'חינת דם
 נדה להשכינה, וגורמין אפרישותא בין קדשא-בריה-הוא
 ושכינתה. ולתקן כל העברות בפרטיות, הם רבים מאד וכבד על
 האדם ואי אפשר לתקן אותם, כי יש דקדוקים ופרטים רבים בכל
 לאו ולא, על-כן צריך לתקן תקון הכללי והוא תקון הברית,

סדר שיחות הר"ן הי"ב:

קסא פעם אַחד הָיָה מְסַכֵּן מְאֹד מְאֹד בְּלֵיל שַׁבָּת אַחַר הַתְּעַנִּית מִשַׁבָּת לְשַׁבָּת כִּי לֹא הָיָה מִכִּין לְעַצְמוֹ שׁוּם דְּבָר אַחַר הַתְּעַנִּית מִשַׁבָּת לְשַׁבָּת בְּדֶרֶךְ הָעוֹלָם שְׂמִינִין לְעַצְמָן חָלָב וּמִשְׁקָאוֹת חֲמִין וְכִיּוֹצֵא וְהוּא לֹא הֵכִין לְעַצְמוֹ כָּלָל, וְגַם שׁוּם אִישׁ לֹא יָדַע מִזֶּה, וְאָכַל הַמֵּאֲכָלִים שְׂאוּכָלִים שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם וְהָיָה פֶּעַם אַחַת מְסַכֵּן מְאֹד כַּנִּ"ל וְהָיָה רַעַשׁ גָּדוֹל, וְאַף עַל פִּי כֵן אַחַר הַתְּעַנִּית מִשַׁבָּת לְשַׁבָּת בְּיוֹם שְׂשִׁי הָיָה הוֹלֵךְ לַמֶּרְחֵץ וְשָׁם הָיָה הַמְּקוּהָ קָר מְאֹד מְאֹד, וְהָלַךְ לַטְּבֵל, וְעָמַד בְּתוֹךְ הַמְּקוּהָ זְמַן רַב מְאֹד מְאֹד בְּעֶרְךְ שְׁתֵּי שָׁעוֹת רְצוּפִים, אֲשֶׁר אֶפְלוּ אָדָם בָּרִיא לֹא הָיָה יָכוֹל לְסַבֵּל זֹאת:

קסב בְּקַהֲלַת זְלַאטִיפָאֵלִי הַתְּעַנָּה פֶּעַם אַחַת מִשַׁבָּת לְשַׁבָּת וּבְיוֹם שְׂשִׁי הֶכְרַח לְנִסְעַ לְהַמֶּרְחֵץ כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל לֵילֵךְ, וְאָמַר שְׂזֵה הָיָה מִחֲמַת שְׁנוּדַע הַדְּבָר לָרַבִּים שֶׁהוּא מִתְּעַנָּה מִחֲמַת זֶה נֶחְלַשׁ כָּל כֶּךָ רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, אַף עַל פִּי שֶׁהָיָה לוֹ חֶדֶר מִיְחָד בְּכִפּוּר שִׁישׁ בּוֹ לְבַדּוֹ אַף עַל פִּי כֵן הָיָה הוֹלֵךְ עַל פִּי הָרַב עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה בְּתוֹךְ אֵיזָה יַעַר וְכִיּוֹצֵא וְהָיָה מִתְּבוּדָד שָׁם הִרְבָּה וּפֶעַם אַחַת הִלְכְּתִי עִמּוֹ בְּקַהֲלַת מְעַדְוּוֹעַדְוּוֹקַע שֶׁהָיָה דָר שָׁם בְּתַחֲלָה כַּמְבֹאֵר לְעִיל, וְהִלְכְּתִי עִמּוֹ אָנָּה וְאָנָּה אֶצֶל הַשְּׂדוֹת וְהַהָרִים וְנָטָה יָדוֹ עַל פְּנֵי הַשְּׂדוֹת וְהַהָרִים וְאָמַר לִי: עַל כָּל אֵלוֹ הַשְּׂדוֹת וְהַהָרִים שְׂאֵתָה רוּאָה סְבִיב הָעִיר וְעַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַסְּמוּכִים לְהָעִיר סְבִיב, בְּכָל־הַלְכְּתִי וְסַבְּבִתִּי כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים הִינּוּ שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְּבוּדָד שָׁם בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַנִּ"ל וְסִפֵּר לִי שֶׁשָׁם עַל רֹאשׁ הָהָר יֵשׁ מְקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד, וְשָׁם בְּרֹאשׁ גְּבוּהוֹ שָׁם יֵשׁ בְּתוֹכוֹ כְּמוֹ בְּקַעָה וְהָיָה עוֹלָה עַל רֹאשׁ גְּבוּהַ הָהָר וְנִכְנַס לְתוֹךְ הַבְּקַעָה שֶׁבְּתוֹכוֹ וְשָׁם הָיָה אוֹהֵב

לְהַתְּבוּדָה כַּמָּה פְּעָמִים וְלִפְעָמִים הָיָה הוֹלֵךְ בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרֵים
 כַּנִּלְוֵה וְכָל זֶה הָיָה בְּקִהְלֵת־קֹדֶשׁ מֵעֲדֻוֹעַדְוֹקֶע שְׁכַבְר הָיָה צְדִיק
 מְפָרָסִם בְּעֵת שְׁדָר שָׁם חוּץ מֵה שְׁהָיָה מְרַבָּה בְּהַתְּבוּדוֹת מְאֹד
 בְּעֵת שִׁישֵׁב בְּהַכְּפָר וְכַנִּלְוֵה וְכֵן בְּתַחֲלָה כְּשִׁישֵׁב בְּמַעֲזוֹ'בוֹז וְגַם אַחֲרֵ
 כֵּן בְּעֵת שִׁישֵׁב בְּזִלְאֲטִיפְאֵלִי וּפְהָ קִהְלֵת־קֹדֶשׁ בְּרַסְלָב, בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם הָיָה מִתְּבוּדָה הַרְבֵּה וְכַמָּה פְּעָמִים שְׁהָיָה מִתְּבוּדָה כָּל הַיּוֹם
 כָּלֹ:

סֵדֶר שְׁלֵחַת עֲרֻף הַיּוֹמִי:

(ג) אם היה סבור שהוא חול והתחיל אדעתא דחול ומיד כשאמר
 תיבת אתה נזכר קודם שאמר חונן הוה ליה התחיל בשל חול
 וגומר אותה ברכה אבל אם היה יודע שהוא שבת ושלא בכוונה
 התחיל תיבת אתה אפילו אם הוא בתפלת שחרית שאינה
 פותחת באתה אינו גומר ברכת אתה חונן דחשבינן ליה כטעה
 בתפלת שבת בין זו לזו: הגה דהרי יכול לומר אתה קדשת או אתה אחד
 (תרומת הדשן סימן י"ד): (ד) מי שהתפלל תפלה של חול בשבת ולא
 הזכיר של שבת לא יצא ואם הזכיר של שבת בתוך י"ח אע"פ
 שלא קבע ברכה לשבת יצא: הגה במוסף אפילו לא אמר רק ונעשה
 לפניך את חובותינו בתמידי יום ובקרבן מוסף יצא. (ב"י בשם הרא"ש פרק מי
 שמתו): (ה) טעה והתפלל של חול בשבת ולא הזכיר של שבת אם
 עקר רגליו חוזר לראש ואם לא עקר רגליו אע"פ שסיים תפלתו
 אינו חוזר אלא לשל שבת. (וש"צ ששכח של שבת בשחרית עיין סימן קכ"ו):
 (ו) הטועה בתפלת שבת והחליף של זו בזו אינו חוזר ויש אומרים
 שאם החליף של מוסף באחרת או אחרת בשל מוסף חוזר: (ז)
 חוזרים לומר ויכלו משום יום טוב שחל להיות בשבת שאין
 אומרים אותו בתפלה וגם להוציא למי שאינו יודע ואומרים אותו

בקול רם ומעומד: (ח) ואומר ש"צ ברכה אחת מעין שבע ואין היחיד אומר אותה. הגה מיהו אם היחיד רוצה להחמיר על עצמו יכול לאמרה בלא פתיחה ובלא חתימה וכן נוהגין הצבור לאמרה עם ש"צ בלא פתיחה וחתימה (אבודרהם וכל בו): (ט) יו"ט שחל להיות בשבת אינו מזכיר של יום טוב בברכה מעין שבע (פי"א אל עליון קונה וכו'): (י) אין אומרים ברכה מעין שבע בבית חתנים ואבלים דליכא טעמא דמאחרין לבא שיהיו ניזוקין: (יא) אף בשבת שאחר יו"ט אומרים ברכה מעין שבע: (יב) אין לדבר בשעה שאומרים ויכלו ולא בשעה שאומר ש"צ ברכה מעין שבע: (יג) אם התפלל של חול ולא הזכיר של שבת או שלא התפלל כלל ושמע מש"צ ברכה מעין שבע מראש ועד סוף יצא:

סימן רסט (א) נוהגין לקדש בבית הכנסת ואין למקדש לטעום מיינ הקידוש אלא מטעימו לקטן דאין קידוש אלא במקום סעודה (ועיין לקמן סימן רע"ג) ומעיקרא לא נתקן אלא בשביל אורחים דאכלי ושתי בבי כנישתא להוציאם י"ח ועכשיו אע"ג דלא אכלי אורחים בבי כנישתא לא בטלה התקנה זהו טעם המקומות שנהגו לקדש בבית הכנסת אבל יותר טוב להנהיג שלא לקדש בבית הכנסת וכן מנהג ארץ ישראל: הגה ונהגו לעמוד בשעה שמקדשין בבית הכנסת:

סימן ער (א) נוהגים לומר פרק במה מדליקין והספרדים אומרים אותו קודם תפלת ערבית והוא הנכון: (ב) יש שאין אומרים אותו ביו"ט שחל להיות בע"ש ויש שאין אומרים אותו בשבת של חנוכה. הגה ואין נוהגין כן בחנוכה ובשבת של חול המועד אין אומרים אותו (מנהגים) וכן ביו"ט שחל להיות בשבת אין אומרים אותו (מהרי"ל הלכות סוכה):

סימן רעא (א) כשיבא לביתו ימהר לאכול מיד: (ב) נשים חייבות בקידוש אע"פ שהוא מצות עשה שהזמן גרמא (פי' מצות עשה התלויה בזמן) משום דאיתקש זכור לשמור והני נשי הואיל ואיתנהו בשמירה איתנהו בזכירה ומוציאות את האנשים הואיל וחייבות מן התורה כמותם: (ג) אם אין ידו משגת לקנות יין לקידוש ולהכין צרכי סעודה לכבוד הלילה ולכבוד היום ולקידוש היום מוטב שיקנה יין לקידוש הלילה ממה שיכין צרכי הסעודה או ממה שיקנה יין לצורך היום והא דתניא כבוד יום קודם לכבוד לילה היינו דוקא בשאר צרכי סעודה אבל אם אין לו אלא כוס אחד לקידוש כבוד לילה קודם לכבוד יום:

סֵדֵר לְקוּמֵי תְּפִלֹּת הַיּוֹמִי:

תרצה: על פני רחם עלינו למען שמך, וזכנו לעסק בהתורה הקדושה בפה מלא בקדושה גדולה, עד שנזכר לשמע קול הכרוז הגדול של התורה הקדושה קול דברי "אלקים חיים ומלך עולם, קול גדול ולא יסף", והתורה בעצמה תזכיר אותנו בתוכחת מגלה מאהבה מסתרת, כמו שכתוב: "פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה" עד שנזכר על ידי זה לשוב אליך באמת חיש קל מהרה, ותקרבונו לעבודתך, ותחזירנו בתשובה שלמה לפניך, ותעזרנו ותושיענו ותזכנו לגלות ולהעלות צרופי אותיות התורה הקדושה מתוך ההסתרות ולחזר ולהפכם אל הקדושה, ולהשיבם על מקומם ומכונם הראשון, ולצרפם בצרופים דקדושה, עד שיתגלה על ידם חדושי תורה אמתיים נפלאים ונוראים ותגלה לנו סתרי אוריתא, נפלאות ונסתרות שבתורתך הקדושה, אשר צפנת וגנת ליראיך ונזכרת לידע ולהבדיל בין אסור ומותר בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור, ובין פשר לפסול

וְתַעֲזְרֵנוּ לְהַפְרִישׁ עֲצֻמְנוּ מִן הָרַע וְהָאָסוּר לְגַמְרֵי, וּלְדַבֵּק עֲצֻמְנוּ
 אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה, לְסוּר מֵרַע וּלְעֲשׂוֹת הַטּוֹב
 בְּעֵינֵיהֶ תָּמִיד כְּרִצּוֹנָה הַטּוֹב בְּאַמֶּת, וּתְזַכְּנוּ לְדַעַת שְׁלֵם דְּקְדוּשָׁה
 עַד שְׁנֹזְכָה לְקִשְׁט עֲצֻמְנוּ וּלְקִשְׁט גַּם אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 לְפָנֶיהֶ בְּאַמֶּת, שְׁנֹזְכָה עַל יְדֵי עֶסְקָנוּ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְעוֹרֵר גַּם
 אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲפִלּוּ הֶרְחֹקִים מֵאַתָּנוּ מְאֹד, לְהוֹצִיאָם
 מֵאִפְלָה לְאוֹרָה מִחֲשֶׁךְ לְאוֹר מִחַל לְקְדוּשׁ:

תִּרְצוּ: וְתַעֲזְרֵנוּ שְׁנֹזְכָה לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים וְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים לְתוֹךְ
 הַמַּלְכוּת שְׁלָנוּ, שְׁיֵשׁ לָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֵיזָה חֵלֶק בְּבְחִינַת
 מַלְכוּת, בְּאַתְגְּלִיָּא וּבְאַתְכַּסְיָא וְלֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת שְׁלָנוּ
 לְצַרְךָ עֲצֻמְנוּ כָּלֵל, וְלֹא תִהְיֶה הַמַּלְכוּת אֲצִילָנוּ כְּעֶבֶד, רַק נֹזְכָה
 שֶׁתִּהְיֶה הַמַּלְכוּת אֲצִילָנוּ בֶּן חוֹרִין וְלֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת
 וְהַמְּשָׁלָה שְׁלָנוּ שְׁיֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי אִם לְשִׁמְךָ וּלְעִבּוּדְתְךָ
 לְבַד בְּאַמֶּת וּתְחַנְּנוּ מֵאַתְךָ שֶׁכֵּל וְדַעַת דְּקְדוּשָׁה, שְׁנֹזְכָה לִידַע אֵיךְ
 לְהִזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵם תַּחַת מְשִׁלְתָּנוּ, הֵן בְּנֵינוּ
 וּבְנוֹתֵינוּ וְאֲנָשֵׁי בֵיתֵינוּ, הֵן אַחֵינוּ וְרַעֵינוּ וְשָׂאֵר אֲנָשִׁים הַסְּרִים
 לְמִשְׁמַעְתָּנוּ, כָּלֵם נֹזְכָה לְהוֹכִיחָם וּלְהִזְהִירָם בְּתוֹרַת ה', שְׁיִשׁוּבוּ אֶל
 ה' בְּאַמֶּת, וְלֹא יֵלְכוּ אַחֲרֵי שְׂרִירוֹת לְבָם הָרַע, רַק יִסְתַּכְּלוּ עַל
 עֲצָמָם, וְיַחֲוִסוּ עַל נַפְשָׁם, לְדַבֵּק עֲצָמָם בְּדַרְכֵי תוֹרַת ה' תָּמִיד,
 לְסוּר מֵרַע וּלְעֲשׂוֹת טוֹב, וּלְבַלְתִּי סוּר מִן הַמְּצוּהָ יָמִין וּשְׂמָאל
 וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלִלְנוּ וְתִגַּן בְּעֵדְנוּ שֶׁלֹּא יִזְיַק לָנוּ חֵם וְשָׁלוֹם הַמַּלְכוּת
 וְהַמְּשָׁלָה שְׁלָנוּ, רַק נֹזְכָה לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים טוֹבִים וְאַרוּכִים לְתוֹךְ
 הַמַּלְכוּת, וְנֹזְכָה לְהָשִׁיב וּלְהַחֲזִיר כָּל הַמַּלְכוּת וְהַמְּשָׁלָה לְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, לְבָלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת לְצַרְכֵינוּ כָּלֵל, כִּי אִם לְשִׁמְךָ
 לְבַד בְּאַמֶּת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "וְהִיְתָה לְה' הַמַּלְכוּת":

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

ב'סח ◀ צַמֵּר מִזֶּה רִנָּת זִי"ל "צַדִּיק צַדִּיק מִקֻּוֹה שִׁדְדָה צַדִּיק מִסְפָּרֵי רַבָּנוּ יִהְיֶה תִיקוֹן לְכָל" ◀
◀ "זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר" יֵצֵא לְאוֹר עַיִן הוֹצֵאת "נִצְחָתִי וְאֵנִיחָה" שְׁעֵי יִשִּׁיבֵת תִּיקוֹן הַמִּידוֹת

תִּרְצוּ: וּבִכֵּן תִּרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתִצְיֵלְנוּ מִתְּאַוֹת מָמוֹן
וְתִעְזְרֵנוּ לְשִׁבְרֵ תְּאַוֹת הַנְּגִידוֹת וְהַעֲשִׂירוֹת, וְלֹא נִחְמוֹד וְלֹא
נִתְאַוֶּה כָּלֵל לְאַסֵּף הוֹן, בְּעוֹלָם שְׂאִינוּ שְׂלָנוּ רַק נִזְכָּה שְׂכָל תְּאַוֹתֵנוּ
וְתִשׁוּקֵתֵנוּ וְכִסְפֵּנוּ וְעַסְקֵנוּ יִהְיֶה רַק בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְקִנּוֹת
חֲכָמָה וְדַעַת שְׁלֵם דְּקִדְשָׁה, וְלִהְתְּדַבֵּק בְּמִצְוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים וְתִזְכְּנוּ
לְתִקּוֹן בְּחַיֵּינוּ כָּל הַפְּגָמִים שְׂפָגְמָנוּ לְפָנֶיךָ עַל יְדֵי תְּאַוֹת מָמוֹן וְנִזְכָּה
לְהוֹצִיא כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׂבֻלְעָה הַקְּלָפָה בְּעוֹזְנוֹתֵינוּ הַרְבִּים
עַל יְדֵי תְּאַוֹתֵינוּ הַרְעוֹת וּבִפְרָט עַל יְדֵי תְּאַוֹת מָמוֹן וְיָקִים מִהֲרָה
מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "חֵיל בָּלַע וְיִקְאַנוּ מִבְּטָנוּ יוֹרִישָׁנוּ אֵל":

תִּרְצַח: וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ וּלְשִׁבְרֵ וּלְבַטֵּל וּלְמַחֹת וּלְכַלּוֹת וּלְעַקֵּר קְלַפֵּת
הַמֶּן עֲמָלֵק מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא תְּאַוֹת מָמוֹן, וְלִהְיוֹצִיא כָּל חַיּוֹת
הַקְּדוּשָׁה מִפְּנֵינוּ וּלְהַשִּׁיב וּלְהַחְזִיר כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְכָל חַיּוֹת
הַקְּדוּשָׁה לְשֵׁרֶשׁם הָעֲלִיּוֹן שְׂבֻלְעָה, וְלַחְזוֹר וּלְעֲשׂוֹת מֵהֶם תּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תְּמִיד קְדוּשַׁת מְרֻדְכֵי הַיְּהוּדִי וְאַסְתֵּר
הַמַּלְכָּה וְתִעְזְרֵנוּ וְתִזְכְּנוּ לְגַלּוֹת וּלְהַאִיר כָּל הַגְּוֹנִין עֲלָאִין שְׂיִישׁ
בְּכֶסֶף וְזָהָב וְנַחֲשֵׁת בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה גְּדוּלָה כְּרִצוֹנָךְ הַטּוֹב, וְתַחְמַל
עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִדַּת הַרְחֲמָנוּת בְּאַמֶּת
וְנִזְכָּה לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת וּלְהַרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה, וְאַתָּה תִּרְחַם עָלֵינוּ מִן
הַשָּׁמַיִם, וְתַמְשִׁיךְ לָנוּ פְּרִנְסָה וְשִׁפְעַ טוֹבָה וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים
וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְדַעַת שְׁלֵם דְּקִדְשָׁה וְכָל טוֹב וְתַבְטֵל הַמַּחְלָקֶת מִן
הָעוֹלָם וְתִעֲבִיר כָּל מִינֵי שְׂנֵאָה וְקִנְאָה וְקִנְטוֹר וּמְרִיבוֹת מְכָל עַמֶּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם וְתַמְשִׁיךְ רַחֲמָנוּת וְשָׁלוֹם בְּעוֹלָם, שְׂיִהְיֶה שָׁלוֹם
גְּדוֹל בְּאַמֶּת בֵּין כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבְכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ וְכָל בְּאֵי
עוֹלָם כָּלֵם יִרְחָמוּ זֶה עַל זֶה בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה וּבְרַחֲמִים גְּדוּלִים
בְּאַמֶּת וְתִתֵּן לָנוּ פְּרִנְסָה טוֹבָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְכַשֵּׁם שְׂכָלְכֶתָּ אֶת

עמך ישראל במדבר ארבעים שנה, ונתת להם מן לאכל וכל דבר
לא חסרו, כי הספקת להם כל צרכם, בן תחמל עלינו בחסדיך,
ותשפיע לנו פרנסה טובה מן השמים, ותתן לנו כל מחסורנו בלי
שום יגיעה וטרחה וטרדא כלל, באפן שנזכה לעשות רצונך
ולשמר חקיך ומשפטיך ולעסוק בתורתך תמיד יומם ולילה בלי
שום בטול כלל כי כל ימי חיינו הבל וימינו כצל עובר ואם לא
עכשו אימתי: